

MENEJMENT FANINING MAZMUNI, PREDMETI VA VAZIFALARI.

Baxodirov Shohrux Baxodirovich

Samarqand Davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali o'qituvchisi

Yalgashev Shaxobiddin Shokirovich

Umurzoqova Pokiza Ravshan qizi

Samarqand Davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali o'quvchilari

Annotatsiya: *Menejment fanini o'rganishdan maqsad, organizatsiyalarni boshqarish va boshqarish prinsiplarini o'rganish, tajribalarni ulash, ishga hozirgi tadbirlarni amalga oshirish uchun ko'nikmalarni oshirish va biznesning yashashini ta'minlashdir. Management uchun o'rganish, talabalarga strategik, tashkiliy va xarajatlar boshqaruvini tashkil etish, tijoratning menejeriyasini, xodimlar bilan muloqotni tashkillashtirish va boshqa menejerlikning muhim asoslari kabi mavzularda tushuntirishadi.*

Kalit so'zlar: *liderlik, tizimli ishlash, strategik boshqaruv, xodimlarni boshqarish, moliyaviy hisob, rejalashtirish, tahlil qilish, menejment prinsiplari.*

Menejment fanining mazmuni ko'p o'zgaruvchan faktorlarga bog'liq bo'ladi. Maslahatlar, liderlik, tizimli ishlash, muomalalar, maqsadlarni belgilash, tadbirlar va boshqa ko'plab mavzular o'rganiladi. Menejmentning mazmuni shu hamda boshqa ko'plab mulohazalar bilan bog'liq bo'ladi.

Menejment fanining vazifalari haqida ma'lumot barcha tashkilotlarda, kompaniyalarda va boshqa tadbirlarda menejmentning bir nechta asosiy vazifalari mavjud. Ularning ichiga strategik boshqaruv, maqsadlarni belgilash, resurslarni ishlatish, xodimlarni boshqarish, operatsiyalarni boshqarish, moliyaviy hisob-kitob, va tadbirkorlik faoliyati yoki yangi loyihalar tushunchalarini boshqarish kabi ishlarining barchasi kiradi. Menejment bilan bog'liq ishlar shuningdek o'rganish, tahlil qilish, rejalashtirish, boshqardoshlik qilish, liderlik qilish, nazoratchilik qilish va kompaniya yoki tashkilotning strategik yo'nalishlarini belgilash kabi vazifalar ham kiritiladi.

Menejment fanining asosiy mazmunlari quyidagilardir:

1. Korxonalar boshqarish va strategik menejment: Korxonalar boshqarish asosiy menejmentning bir qismidir va korxonalar operatsiyalarining boshqarilishini, strategiyasini yaratish va boshqarishni o'z ichiga oladi.

2. Menejment falsafasi: Menejment falsafasi, korxonalar va tashkilotlarning menejment yakuniyatlari va ommaviy menejment prinsiplarini o'z ichiga oladi.

3. Menejmentning moliyaviy hisob-kitoblari: Bu modul menejmentda moliyaviy ko'nikmalarni o'rgatadi va menejmentning moliyaviy jarayonlarni tahlil qilish, moliyaviy ko'nikmalar va investitsiyalar bilan ishlashni o'z ichiga oladi.

4. Kadrlar boshqarish: Bu modul kadrlar boshqarishning asosiy prinsiplarini, ishga jalb etish, taraqqiyotni ta'minlash va kadrlarni o'stirishning muhim ko'nikmalarini o'rgatadi.

5. Menejmentni boshqarish: Bu modul tashkilotlar va korxonalar tomonidan menejment tizimining tashkilot va boshqarilish prinsiplarini o'rgatadi.

Bu mazmunlar menejment fanining asosiy modullaridan ba'zilarini ifoda etadi. Menejmentning boshqalar yordamida boshqa modullar mumkin.

Ilova:

Liderlik bu - Etakchilik guruh yoki tashkilotni boshqarish, rag'batlantirish, muvofiqlashtirish va samarali boshqarishga yordam berishni anglatadi. Etakchilik odamlarga umumiy maqsadlarga erishishda yordam berish uchun rahbarlik, ilhomlantiruvchi va ta'sirchan rol o'ynashni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, etakchilik strategik qarorlar qabul qilish, boshqalarni qo'llab-quvvatlash, muammolarni hal qilish va jamoa a'zolari bilan samarali muloqot qilishni o'z ichiga oladi.

Tizimli ishlash bu - "Tizimli ishlash" so'zi o'zbek tilida "tizimli ish" degan ma'noni anglatadi. Ish olib borish, amalga oshirish yoki amalni bajarish uchun tizimli strukturani va tartibni bildiradi. Bu so'z umumiy ravishda tizim va tartibni ta'minlaydigan bir qator faoliyatni anglatadi. Ma'qul va tartibli ishlash tizimli ishlash deb ataladi.

Strategik boshqaruv- Strategik boshqaruv tushunchasi, bir kompaniyaning yoki tashkilotning yaxshi maqsadga yo'nalishi, mohiyatli maqsadlarni tanlash va ularni amalga oshirish uchun zarur strategiyalar va taktikalarga ega bo'lishidir. Strategik boshqaruvni to'g'ri tushunish va amalga oshirish biznesning o'zini rivojlantirish, yangi bozorlarga kirish, o'zlashtirish, ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish, xizmatlarni sotish va marketingni mustahkamlash uchun muhimdir. Strategik boshqaruv, tashkilotning o'zining uzluksizlikda maqsadlariga erishish uchun dastlabki qadam bo'lib, qat'iy maqsadlarga etishishni ta'minlaydi. Strategik boshqaruv, tashkilotning vizyon va bo'yuncha yo'l harakatlanishini belgilab beradi.

Xodimlarni boshqarish- Xodimlarni boshqarish esa, tashkilotning unumdor maqsadlari bilan bog'liq holda ichki xodimlarning menejerlik va liderlik bilan boshqarilishini ta'minlaydi. Bu, stratejik maqsadlarni amalga oshirish uchun xodimlarni rag'batlantirish, ularning motivatsiyasini oshirish va ularning amaliy faoliyatlarini boshqarishni o'z ichiga oladi.

Moliyaviy hisob- Moliyaviy hisob, bir tashqi agentlik yoki korxonalar uchun hisob-kitob va moliyaviy jarayonlarni boshqarishni o'z ichiga olgan bo'limdir. Bu bo'limda, tashqi moliya hisob-kitobini yuritish, moliyaviy hisob-kitobni tuzatish, moliyaviy hisobatlarni yuritish, moliyaviy hisob-kitobni tekshirish, moliyaviy

hujjatlarni tuzatish va boshqa moliyaviy vazifalarni bajarishga oid ishlarni amalga oshiradi. Bu hisob-kitob stadiyalari tizimli, to'g'ri va qonuniy ravishda amalga oshiriladi va korporativ va davlat dasturlari, qonun hujjatlari va xalqaro moliya standartlari asosida boshqariladi. Moliyaviy hisob, moliyaviy amaliyotlarni hisoblashni, xizmat ko'rsatishni yoki moliyaviy axborotlarni to'plashni o'z ichiga olgan amaliyotdir. Rejalashtirish esa maqsadga muvofiq yoki zarur bo'lgan tadbirlarni amalga oshirish, harakatni qo'llab-quvvatlash, resurslarni belgilangan maqsadlarga mos kelish tartibini ta'minlashni anglatadi. Rejalashtirish moliyaviy xodimlar, ortiqcha pul sarflashlarni oldini olish, ushbu xodimlarning faoliyatini chuqurlashtirish va moliyaviy ko'rsatkichlarni mustahkamlashda muhimdir.

Rejalashtirish bu- Rejalashtirish, maqsadlarni erkin ravishda amalga oshirish, resurslarni samarali tarzda ishlatish va zamonaviy yondashuvlarga asoslanadi. Bu bir korxonaga yoki tashkilotning faoliyatini boshqarishning o'ziga xos usullarini, jarayonlarni, va hodisalarni belgilash va o'z ichiga oladi. Rejalashtirish tizimi jarayonlarni yaxshilash, xodimlarni motivatsiyalash, va samarali resurslarni ishlatish uchun ko'rsatkichlarni belgilab turadi.

Tahlil qilish- Tahlil qilish, ma'lumotlarni, ma'lum bir mavzuni yoki muammo ni tahlil qilishni anglatadi. Bu analitik, tartibi qaror qilishga yordam beradi va muammolarni yechish uchun ilmiy va nazariy qarorlarni olishga yordam beradi. Bu so'zning asosiy ma'nosi, ma'lumotlar to'plamini amaliyoti, maqsadga muvofiq ravishda qayta to'plab borish va uni tushunishdir.

Menejment prinsiplari - Menajment prinsiplari, bir kamdan ko'p ishlar bajarilayotgan bo'lib, faoliyatni tashkil etish, rahbarlik qilish, resurslarni boshqarish va maqsadlarni amalga oshirishda yordam beruvchi asosiy qoidalardir. Bu prinsiplar o'rganilgan tizimga, liderlikga, ish faoliyatining boshqarilishiga qo'llaniladi. Menajment prinsiplari orqali ish yuritish, resurslardan samarali foydalanish va maqsadlarni tartibga solishning eng muhim xususiyatlari muddatli harakatlardir. Bu prinsiplar bir foyda beradigan ko'plab metodlar bilan bog'liq.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Asosiy vazifamiz – Vatanimiz taraqqiyoti va xalqimiz farovonligini yanada yuksaltirishdir. Prezident Islom Karimovning 2009-yilning asosiy yakunlari va 2010-yilda O'zbekistonni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar M'ahkamasining majlisidagi m'aruzasi // Xalq so'zi, 2010-yil 30-yanvar.

2. Menejment: o 'quv qo'llanma/N.M.Ziyavitdinova, Y.M.O'rinov, Sh.N.Xayitov ; O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: «Tafakkur-Bo'stoni», 2012-yil.
3. A .Sh. Bekmurodov, U.V. G 'afurov, B.K.Tuxliyev. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida O 'zbekistonning samarali iqtisodiy siyosati. O 'quv qo'llanma. - T.: TD1U.
4. Avdeyev V.V. Upravlenie personalom: texnologiya formirovaniya komando. - M.: Finans i statistika, 2010. - 544 s.
5. Druker P. F. Zadachi m enedjmenta v XXI veka Per. s. Angl. Ucheb.posob. - M.: Vilyams, 2009. - 157 s.
4. Askarovich, M. S., Uljaevna, U. O., & Inomjohnovna, O. N. (2020). Applying case study-method in teaching chemistry. Проблемы современной науки и образования, (3 (148)), 62-64.
5. Уринова, О. У., Абдуллаева, У. Г., & Матмуродов, У. У. У. (2020). СОВРЕМЕННЫЕ АКТИВНЫЕ И ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ ХИМИИ. Вестник науки и образования, (21-2 (99)), 62-64.
6. Нишонов, М. Ф., & Уринова, О. У. (2019). Оптимизация процесса повторения в системе непрерывного образования. Проблемы современной науки и образования, (12-1 (145)), 81-83.
7. Уринова, О. У. (2019). Дидактическое усовершенствование курса «Технологии обучения химии и проектирование». Проблемы современной науки и образования, (11-2 (144)), 78-80.
8. Нишонов, М. Ф., & Уринова, О. У. (2019). Оптимизация процесса повторения в системе непрерывного образования. Проблемы современной науки и образования, (12-1 (145)), 81-83.
9. Уринова, О. У. (2019). Дидактическое усовершенствование курса «Технологии обучения химии и проектирование». Проблемы современной науки и образования, (11-2 (144)), 78-80.
10. Уринова, О. (2022). Бўлажак мутахассисларни касбий фаолиятга тайёрлаш мазмуни. ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ, 5(1).
11. Уринова, О. У., & Хайиткулов, Д. Х. ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ ХИМИИ. УЧЕНЫЙ XXI ВЕКА, 33.
12. Уринова, О. У., & Саттаров, Б. С. (2015). Использование интерактивных мультимедийных технологий в обучении студентов-химиков в университетах Узбекистана. Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук, (4-2), 168-171.

13. Fozilovich, N. M., Uljaevna, U. O., & Bakhtiyorovna, I. N. (2020). Modern technologies of project work in teaching chemistry. Проблемы современной науки и образования, (3 (148)), 52-54.

15. Юсупова, О. (2023). DIFFERENT CLASSIFICATION OF FAIRYTALE DISCOURSE IN WORLD AND UZBEK FOLKLORE. Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари/Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук/Actual Problems of Humanities and Social Sciences., 3(8).